

درگاه

اون بش کونده بر نشر اولنور علم و صنعت مجموعه سی

برنجی سنه: ایکه نچی جلد

نومرو: ۲۳

۲۰ مارت ۳۳۸

جنگنامه

۲

فاناک آری

ما بعد [۲]

— بیامورم. فقط چنین بهلوی بوراده دکلی؟
نه ایسه بز المزدن کلانی یایلم. بو بلوط آبی اوودنیک
زمان بن تراسیه طوغرو کیده چکم اوراده چو جق
حقنده اجتماع ایشلر قونوشورلر ..
فاناک جواب و بردی :
— ای آو ..

وغرب طرفنده کی دیوار دوغرو قابدی .
اوراسی الک آز خراب اولان طرفدی . بیلان طاشلرک
تپه سینه چققیجه قدر ای زمان غائب ایتدی بلوط
قری الآن اورتورودی . مووغلی نه پایه چغنی
دوشوندیکی بر صبراده به کیر آنک خفیف آدیملرله
تراسه ده دولاشدینی حس ایتدی . سیاه یارس ،
کورولانوسزجه اورایه قدر کلش و ایصرمله وقت
غائب ایتنهک دوغرو اولدینی دوشونورک لی آلتش
صیراتی بر داتنهک ایچنه مووغلی آلتش اوطوران
ماونلره صاغ، صوله ضربلر ایتدیروردی . برخشیت

کندی پورنده اوطورمق ایسته یین یارلی
آناطولینک حریت مجادله سیدر ، دبه سویلوروز .
اونک ایچوندیک بزه داستانی یازلیق ایسته نمن شعرلر
یاوان کایور . یوزلرجه بوکا بکزه شعرلر یازیلدینی
حاله اصل « وطن شعرینی » آریوروز و بربرمنله
بونک مناقشه لرینی یاقی ایچون ستون ستون مقاله لر
یازیلوروز . نتیجه ده وطنی شعردن زیاده بونک اطرافنده
مناقشه لر اولور ، فکرلر سویله نیور . ذاتاً بویه
برشی اواسه بدی مناقشه سینه هیچ لزوم قالیرمیدی ؟
چناق قلمه ایچون بو قدر شعر یازیلدی ، هیچ
بری خالرمزده یوق ... بلکه یازانلرک بیله ! .
چناق قلمه حربی یایان نفلر صله یه دوزنرک برتورکی
طوندوردیلر .. بو تورکی استانبول سرفاقلرندن تا
آناطولی ایچلرینه قدر یاییلدی ؟

چناق قلمه ایچنده ووردیلر
اولدن مزاده قویدیلر

کفته سی شو بیسط مصراعلر اولان بوتورکیک
یاقی سسی اوکنده شاعرلرمنک یازدینی چناق قلمه
شعرلرینک ساخته لکنی حس ایتدک اولر کاغددن
یایلمش چیچکله بکیروردی .. چونکه بوتورکیده
اوراده حرب ایدملرک آجیلری واردی ، ملک
حسرتلری دو یولوردی .

یارین آناطولینکده بر تورکیسی اولاجق ...
بو تورکی کی ادبیاتمه ده شعرلر کیره چک بیوک بر
شاعرمنک دیدیکی کی یارینکی تورک ادبیاتی بوتورکدن
بو آتشلردن فیشقیراقدیر .

فقترة

حرب اویانی

اوتدن بری آناطولی غنمه لرنده استانبول
شاعرلرینه داتر وعظملر ، نصیحتلر واردلر . یولاردن
بر دانه سینه کین کون تصادف ایتد . بوراده کی
شاعرلرک سودادن واز کچه لرینی ، وطن ایچون ، حرب
ایچون شعر یازمه لرینک الزم اولدینی ایباری سوریلور .
برمنظومه ایچنده آکاتیلان بوسوزلر ، وطنی سوهن
برکنجک سوزلریدر . ذاتاً سینه لر دیری « وطنی ادبیات »
دیه هایقیرانلرده بوکنجدن فرقمزدوشو غدیملر ، بوندن
داها آقیری فکرلرده یولاندیلر . بونک ایچوندیک بو
تورک کنجی بو خصوصده برآزده معدوددر .

فقط اوکنجک ایسته دیک کی شعرلره بز جوق
تصادف ایتدک . ایکی سنده دیری غنمه لرده ، مجموعه لرده
انتشار ایدهن شعرلرله پوایسته یان وطنی شعرلر دندی .
سفاریه حربی ترم اییدیوردی . اکثریسی قهرمان
اردوسزه دیه اتخاف ایدلشدی .. یولر بر آرایه
طوبلانسده برجله حالته کتیریلسه اوکتابک اسینه
« حرب ایدهن آناطولینک کتابی » دیه بر اسم قونولسه
غیبادوغرو بر سوز سوبله ییباری بز ؟ ... غیبا اوکتاب
آناطولی سینه لر دن صوکر بزه یته اوقانیله یته
او آتشیله کوستره ییباری ؟ .. شه سز خایر ! چونکه
او اخلال آله وندن او شعرلرده بر قیلم بر قدر .
آقان قالردن بر دالمه سی موجود دکادر . ذاتاً تورک
ادبیاتنه بویه بر شاه اثر نصیب اولمش ؟ .. تاریخ
ادبیات ایله مشغول اولانلر تورک ادبیاتنه بویه بر
شاه اثرک موجود اولدینی سویلوروزلر . اوچنجی
درجه ده کی شاعرلر بو حرب ادبیاتنه مشغول اولمش ..
یالکز باقی مشهور مرثیه سینه اردونک سبطونه
عظمتنه برآز طوقونیلورده بو کون او مصراعله
حیران اولوروز . بیوک شاعرلرمن غیبا بونی نه ایچون
اهال ایشلر ؟

فقط دوشونولورسه تورک ملتنک کندیسته کوره
برسجه سی ، برخصاتی واردلر . بز یابدیغیزی جوق
سویله یین ، اون داستان شکنه صوفارق آلاشی غایبی
سودن ، ظنریله جوق اوکون برملت دکاز . بیوک
جنگکاری یابدیغیزکوره یته سکوت ایشلر . ذاتاً
ترم نشتمز ، ماعز هپ بوسکوت آلتنده دگیلدر ؟
سرایلردکی وقعه نویسلرک ، منشیلرک اردوی مدح
ایتمی ، بادشاهه برشکران وسیله سیدی . ظفری
قد ایتمی یته اوکا حرمت و مره بوطیبتی عرض ایتک
ایچوندی .

شده یه قدر ادبیاتمز استیلادورینک داستانی
شعری کچمه دی ؟ شه سز بو اون لازم اولان
ادبیات بودر دیه ادعا ایدمه ییز . آناطولی حربی
داستانی بر طرف شکنه صوفاقلر آلدانانلردر . بز منالوم
برمت اولدق . اونک ایچوندیک آناطولی به باغیرندن
قان آقان آناطولینک غوغاسی دیوروز .

اعترافا دیدیکه چونکه اطاعت امر سلطانیدن خروج
ایله کردن ، ملاوعتی ربقه اسلامدن کندو فعل و رشام
ایله اخراج ایلشم . السیف شاه الذنوب حکمه یله شه سز
سیاست الهیه یه کردن نهاده انانجی السیف اجرای حکم
قضا امضاسنه رضاده اولمشدر .

کرم چو عود بسوزند نیست کسی را جرم
که من بدر دل خویشم کز قنار

خصوصت و مباحثه ده برقلوده طور دیوب یابراق
[۱۹۸] علمای حاضره تشویش ، باخته و مکلوحه دن
فارغ اولوب سلطان دخی هتک عرض شریعت وسفک
دما ملت ایتدوکی مقابله سنده عرب عالم ایچون بر
دار اولتی فرمان قضا جریان صادر اولوب اب روی
اهل الهی خاکه ریزان ایلدوکی ایچون انه دخی خاکه
غاطات ایلدیلر . اما احوال و شایسی اولادنه احسان
و اتباعدن برکروه زندانده یی قلمه فرمان و بعضی تجدید
ایمان و ربوب عرصه ملکی طالت الحاددن خلاص
بیوردی .

*

حقایق تاریخیه یی استعارات و جل شاعرانه آلتنده
کیرلهدن بوش و بی معنا طعطرارق الفاظه باقیلیرسه ،
حادثات تاریخیه یی کندی دماغلرینه انطباق ایتدکاری
شکل سادکسنده نقل ایله هر درلو بوش سجعلردن
اجتناب ایدن دیگر مورخلرک ساده و بیسط اسانلری
درحال نظر دقت و منویمیزی جاب ایدر . ادریس
بو مورخلرک معاوماتنه برشی علاوه ایتدیک کی
آری ده یکی هیچ بر ایضاحاتی احتوا ایتدور .
انجق سعدالدین مکتوب و یا شفاهی برطاقم منبرله
استناداً بعض یکی نقطه لر علاوه ایشدر . [ج ۱ ،
ص ۲۹۶ و متاقب] نشری و باخصوص ادریس
سعدالدینک باشلیجه استنادکاهی تشکیل ایدر . بالخاصه
سعدالدینک بعض صحیفه لرینی عیناً استنساخ ایدن
صولافزاده مورخه استناد ایتشدر . [ص ۱۳۴ -
۱۳۶] [۱] مشهور « آصفنامه » سینه نظرأ ،
« تواریخ ال عثمان » ی جوق داها از معلوم اولان
لطیف پاشا (وفات ۹۵۷ هـ م ۱۶۵۰) ده لسان
اعتباریله نشری تقلید ایتکله برابر اثرینه یکی هیچ
برشی علاوه ایتدور .

فراخ باغینده

مورینی زاده ۱۲۸۱ هـ قی طرقتدن تورکیه یه نقل ایدلشد .

[۱] برده سلاو کتیخانه رسمیه سینه موجود یازمه
کراسه [T. 23 (M. 1506) , folia. 5. r]
[بروقلمان ، برده سلاو کتیخانه سنده کی عرب ،
عجم ، تورک و عبرانی یازمه لیستهلری ، برده سلاو
۱۹۰۳ ، ص ۳۴ بافکتر] سعدالدینک اثرینک
عیناً استنساخدن عبارت اولوب باصمه ایله تماماً
نطابق ایتکده در . ت . بروقلمان بویازمه یی نظر
دقته عرض ایتک ایدنده یولاندق کی ب . مایسنه رک
طلبه لرندن دوتور ح . شه ددر طرفندن احضار
ایدیان کراسه یی ده . مشارالیه مایسنه ر جنا بلرینک
لطفلرینه مدیونم .